

Alcumena

Pismo Interdyscyplinarne
Interdisciplinary Journal

Nr 1(13)/2023

DOI: 10.34813/psc.1.2023.8

www.alcumena.fundacijapsc.pl

Recenzja

Bálint Magyar, WĘGRY. ANATOMIA PAŃSTWA MAFIJNEGO. CZY TAKA PRZYSZŁOŚĆ CZEKA POLSKĘ? (POST-COMMUNIST MAFIA STATE: THE CASE OF HUNGARY), Wydawnictwo Magam, Warszawa 2018, ss. 432.

Prezentowana książka Bálinta Magyara nie jest nowością na polskim rynku wydawniczym ale w kontekście zmian politycznych na Węgrzech i w Unii Europejskiej wydaje się z każdym rokiem zyskiwać na znaczeniu.

Jej autor, znany węgierski dysydent, działacz ruchu obrony praw człowieka, a po 1989 roku członek węgierskiego parlamentu oraz minister edukacji, na polityce, jak to się potocznie mówi, zjadł zęby. Jest także doktorem nauk ekonomicznych, a zatem rozumie zmiany i procesy towarzyszące okresowi budowy nowego ustroju i porządku ekonomicznego w tej części Europy, która po wojnie zmuszona

była zaakceptować reżim komunistyczny. Magyar jest zatem właściwą osobą do wyjaśnienia polskiemu czytelnikowi nie tylko przebiegu zmian politycznych i gospodarczych, które zaprowadziły Węgry na pozycję członka Unii Europejskiej, który z lidera stał się symbolem upadku wartości, jakie przyświecają zachodniej polityce i kulturze.

Ważne, że autor nie skupia się jedynie na przedstawieniu roli Fidesz-u i jej lidera Viktora Orbána w tej przemianie, ale porządkuje i systematyzuje wiedzę o wydarzeniach politycznych i ekonomicznych na Węgrzech od lat 90. XX wieku. Wielopłaszczyznowa analiza

i wyjaśnianie zjawisk zarówno na przykładzie działań ogólnopństwowych, jak i lokalnych na Węgrzech buduje kompleksowy obraz tego niewielkiego państwa Europy Środkowej. Liczne przykłady i dane, którymi autor ilustruje teorie i tendencje politologiczne oraz wyjaśnianie pojęć sprzyja uznaniu tej publikacji za książkę popularnonaukową, której adresatami mają być wszyscy zainteresowani polityką, a nie jedynie wąskie grono specjalistów.

Książka kończy się także tabelami zestawień wydarzeń w Polsce i na Węgrzech przed II wojną światową, w latach komunizmu oraz już po 1989 roku. To niezmiernie ważny aneks dodany do wydania polskiego, który uwypukla paralelność, ale i rozłączność, zdawałoby się, zbliżonych działań władz najpierw partii komunistycznej, a następnie ruchów liberalno-demokratycznych w obu państwach.

Wstęp do wydania polskiego napisał wybitny politolog prof. Radosław Markowski, który świadomy polskiej percepcji politycznej i historycznej Węgier dodatkowo zwraca uwagę na zjawiska, a także wyjaśnia meandry tych elementów politycznych procesów, które zadają się być szczególnie ważne dla odbiorcy znad Wisły.

Ze względu na podłoże teoretyczne i liczne wyjaśnienia tego, czym jest i jak funkcjonuje polityka prowadząca do wykształcenia się państwa mafijnego, publikacja ta może być wykorzystana także do badań porównawczych nie tylko z innymi państwami Europy Środkowej, ale także tych znajdujących się w innych regionach świata i nieposiadających komunistycznej przeszłości.

Keywords: Hungary, mafia state, Eastern Europe

Iwona Jakimowicz-Pisarska

ORCID: 0000-0001-7487-2096

e-mail: i.pisarska@amw.gdynia.pl

Akademia Marynarki Wojennej

Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych